

De bouwstenen van de zondag

Gratis eten en drinken

In de herkdienst

6. MOMENT MET DE KINDEREN IN DE DIENST

Kopen zonder geld

Jesaja zegt dat iedereen die honger of dorst heeft mag komen eten en drinken zonder daar iets voor te hoeven betalen. Iets dat van levensbelang is en zoveel waarde heeft, zomaar voor niets.

Wat heb je nodig?

- een reclamefolder van een supermarkt

Aan de slag:

- Laat de kinderen de reclamefolder zien.
- Waar is deze folder voor?
- Welk drinken is er te koop? En welk eten?
- Staat er ook iets in dat gratis is?
- Wat zouden de kinderen doen als alles in de reclamefolder gratis wordt aangeboden?
- De profeet Jesaja zegt dat er iemand is bij wie je gratis eten en drinken kunt krijgen. In de kinderdienst horen de kinderen hier meer over.

In de kinderdienst

7. OM TE BEGINNEN

4-8 jaar

Gratis drinken

In een profetie van Jesaja zegt God tegen zijn volk dat iedereen die dorst heeft drinken kan krijgen. Ook al heb je geen geld. De kinderen krijgen ook drinken zonder ervoor te hoeven betalen.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- een pakje drinken dat ze normaal niet zouden krijgen of een fles limonade en bekertjes

Aan de slag:

- Laat de kinderen de pakjes drinken zien en vraag of ze zin hebben in het drinken.
- Vertel de kinderen wat zo'n pakje drinken kost. Heeft er iemand geld bij zich om dit drinken te betalen?
- Wat zouden de kinderen ervan vinden om het te krijgen zonder het te hoeven betalen?
- In het bijbelverhaal horen de kinderen dat mensen die dorst hebben ook

- gratis drinken kunnen krijgen.
- De kinderen drinken hun pakje of beker met hun sap of limonade op.

8-12 jaar

Wat kost het?

De profeet Jesaja vertelt de mensen dat bij God het eten en drinken gratis is. In onze wereld moet alles worden betaald. We hebben daar zelfs een uitdrukking voor: 'Je krijgt niets voor niets'. Wie van de kinderen betaalt deze keer het minst voor de boodschappen en wie het meest?

Wat heb je nodig?

Per kind:

- een papiertje
- een pen

En verder:

- een grote doek
- vijftien verschillende boodschappen
- vijftien briefjes met een geldbedrag erop
- een stopwatch

Vooraf:

- Zet alle boodschappen bij elkaar.

- Leg onder de boodschappen het papiertje met de prijs van het product.
- Leg een grote doek over de boodschappen.

Aan de slag:

- Haal de doek van de boodschappen.
- Alle kinderen mogen een vooraf afgesproken tijd, bijvoorbeeld één minuut, naar de boodschappen kijken.
- Leg de doek weer over de boodschappen.
- De kinderen schrijven zoveel mogelijk boodschappen op hun papiertje.
- Hoeveel boodschappen hebben de kinderen onthouden?
- Haal de doek weer van de boodschappen. Draai nu de boodschappen om zodat de prijzen van de producten tevoorschijn komen.
- Vraag nu de kinderen om de kosten van de boodschappen op hun briefje bij elkaar op te tellen.
- Voor iedere boodschap die ze zich konden herinneren, mogen ze 1 euro in mindering brengen.
- Welk kind heeft het goedkoopst boodschappen gedaan? En wie het duurst?

De bouwstenen van de zondag

Gratis eten en drinken

8. GEBED ALS DE KINDERDIENST BEGINT

Goede God,
Voor kostbare dingen moet je betalen.
Eten en drinken moeten we kopen.
Maar bij U is alles gratis.
Bij U hoeven we nooit iets te betalen.
Terwijl we zoveel van U krijgen!
U geeft ons uw liefde en uw hulp.
We krijgen uw vrede en uw zegen.
Dank U voor alles wat we krijgen.
Zomaar. Voor niets.
Amen.

Tip

Ga in een kring zitten voor dit gebed. Je kunt een kaars aansteken, of de kaars die je meeneemt uit de dienst in het midden zetten.

9. BIJBELVERHAAL

4-8 jaar

Bij Jesaja 55:1-5

Vertel het verhaal. Bekijk tijdens of na het verhaal met elkaar de plaat bij dit verhaal. Vraag de kinderen om goed te kijken en te vertellen wat ze zien. Je kunt eventueel de weetjes uit het bovenbouw materiaal gebruiken om wat meer uit te leggen.

Gratis eten en drinken

Kom je weleens op de markt? Daar vind je van die kraampjes waar marktkoopmensen allerlei dingen verkopen, zoals groenten en fruit, brood, stoffen voor kleding en nog veel meer. Ik, Jesaja de profeet, kom vaak op de markt. Het ruikt er meestal heerlijk, naar vers brood en lekker eten. Als ik honger heb, dan loopt het water me soms in de mond. Dan wil ik het liefst zo'n versgebakken

brood kopen, dat zo heerlijk ruikt en dat nog een beetje warm is. Mmmm, zo lekker!

Laatst ook: ik liep op de markt en het was warm. Ik had dorst en honger. Toen kwam ik bij een kraam waar de koopman verse broden verkocht, van die lekkere, met een mooie goudgele korst... Het brood zag er heerlijk uit, en ik had zo'n trek! Maar... zo jammer – ik had geen geld om het te kopen. Ik had helemaal niets. De koopman keek me een beetje boos aan toen hij merkte dat ik geen geld had. Hij joeg me nog net niet weg, maar het scheelde niet veel, dus ik liep maar weer door. En bij de andere kramen kon ik natuurlijk ook niets kopen, al wilde ik het nog zo graag. Ik had niet eens geld voor een slokje water. Tja, zonder geld kun je niets op een markt, dus ik ging met een lege maag maar weer naar huis.

Terwijl ik terugliep naar huis sprak God tegen me. Ik heb jullie al verteld dat God dat soms doet, hè? Ik ben namelijk een profeet, iemand die de woorden van God aan de mensen doorgeeft. Daarom zegt God dingen tegen me. God zei: 'Kom hierheen! Hier is water. Heb je dorst? Ik heb water en eten. Koop hier je water en je brood, bij Mij is het gratis! En ook wijn en melk, je hoeft niets te betalen.' Dat hoorde ik God zeggen! Ik bleef even staan. Gratis? Ik hoef niets te betalen? Ik dacht aan die marktkoopman van daarnet. Bij hem kon ik helemaal niets kopen zonder te betalen! Maar toen begreep ik dat God iets anders bedoelde: Hij vertelde me iets dat ik weer aan de mensen moest doorgeven.

De bouwstenen van de zondag

Gratis eten en drinken

En ik luisterde verder. God zei: 'Als je naar Mij luistert heb je altijd meer dan genoeg te eten. Dan zul je genieten van een heerlijke maaltijd en daarna heb je geen honger meer, zeker weten. Waarom zou je nog geld uitgeven aan brood als je daarna weer honger krijgt? Of aan iets anders als je er toch niet echt vol van wordt? Bij Mij mag je eten voor niets, goed en lekker eten, en daarna heb je nooit meer honger.'

Lekker eten voor niets? Ik zag het voor me: een marktkoopman die bij een kraam met heerlijk eten staat, waar je koel en lekker water kunt drinken, en verse melk, en nog veel meer... En je hoeft niets te betalen! Wat zal het druk worden bij die kraam, want wie wil dat nou niet? En dan is het ook nog eten waar je nooit meer honger van krijgt. Maar wacht eens, nooit meer honger? Wat voor eten zou dat zijn?

Ook al eet ik nog zo lekker, ik krijg na een tijdje altijd weer honger.

Langzaam liep ik verder. Wat had God nou precies gezegd? 'Als je naar Mij luistert...' Toen hoorde ik nog meer: 'Luister goed naar Mij en je zult leren hoe je goed kunt leven.'

Aha, God bedoelt dat als je naar Hem luistert, Hij je helpt om goede dingen te doen. Dan leef je zoals Hij wil en dan ben je gelukkig. En dat is net zo fijn als nooit meer honger hebben.

Nu begreep ik het. God wil dat we naar Hem luisteren. Hij bedoelt dat luisteren naar Hem net is als heerlijk eten en drinken, omdat je voelt dat het goed voor je is. En dan zullen mensen die God nog niet kennen, zien dat God een God is die voor je zorgt. Je komt niets tekort en het kost helemaal niets. Wat een mooi nieuws is dat om aan de mensen te vertellen!

8-12 jaar

Jesaja 55:1-5

God wil dat Israël terugkomt De Heer wil dat zijn volk bij hem komt

De Heer zegt tegen zijn volk: 'Kom allemaal! Kom hierheen. Want ik heb water voor iedereen die dorst heeft. Ook al heb je geen geld, bij mij kun je eten kopen. Hier kun je melk en wijn krijgen, en je hoeft er niets voor te betalen! Nu werken jullie hard voor eten dat je maag niet vult. Jullie betalen veel te veel voor het kleine beetje brood dat je krijgt. En de honger blijft! Kom daarom hierheen en luister naar mij. Bij mij zul je genoeg te eten hebben, je zult genieten van heerlijke maaltijden. Kom naar mij toe, en luister goed. Luister, dan zul je leven!

Ik beloof dat ik voor altijd jullie God zal zijn. Dat doe ik uit liefde voor koning

David, die ik koning en heerser van veel volken gemaakt heb. Hij heeft aan de volken laten zien hoe machtig ik ben. En ook jullie zullen aan de volken laten zien wie ik ben. Nu kennen jullie die volken nog niet, en zij kennen jullie nog niet. Jullie zullen zeggen dat ze moeten komen, en zij zullen graag naar jullie toe komen. Dat zal gebeuren omdat ik de Heer ben. Ik ben jullie God, de heilige God van Israël. Ik heb van jullie een volk gemaakt dat door iedereen bewonderd wordt.'

De bouwstenen van de zondag

Gratis eten en drinken

10. OM TE WETEN

Kostbaar

In vers 1 worden de mensen opgeroepen om te komen eten en drinken zonder daar iets voor te hoeven betalen: water, wijn, melk en brood – allemaal voor niets. Misschien is het voor jou wel heel normaal dat er iedere dag meer dan genoeg eten en drinken op de tafel staat. Als je het niet lekker vindt, laat je het zelfs liever staan. Maar voor de mensen uit Jesaja's tijd was dat heel anders. Er heerste vaak droogte in het land. De mensen moesten veel moeite doen om aan voedsel en aan schoon water te komen. Water en voedsel waren dus zeer kostbaar!

Voedsel voor je hart

Met het water en voedsel waarover het in deze tekst gaat, wordt geen gewoon eten en drinken bedoeld. Het staat voor iets anders dat heel kostbaar is en dat mensen iedere dag nodig hebben, namelijk de belofte dat God bij je zal zijn, je zal helpen en je zal vergeven. Eigenlijk een soort voedsel voor je hart dus.

Babylonische ballingschap

De mensen uit Juda voor wie deze tekst in eerste instantie bedoeld was, hadden het heel zwaar. Hun land was in bezit genomen door een nieuwe vijand: de Babyloniërs. Duizenden inwoners van Juda, onder wie de koning, waren naar Babylonië weggevoerd. Daar moesten ze als gevangenen leven. Maar in deze tekst belooft God aan het volk dat Hij hen zal redden, dat Hij voor altijd hun God zal zijn en dat ze ooit door alle volken bewonderd zullen worden. Dat zal in die tijd een wonderlijke boodschap voor de mensen zijn geweest. Het zal hun troost en nieuwe moed hebben gegeven.

11. OM OVER TE PRATEN

Bij de gespreksvragen staan verschillende soorten vragen: 'weetvragen' en 'denkvragen'. Antwoorden op de weetvragen kun je opzoeken, bijvoorbeeld in het verhaal. Over de denkvragen kun je met elkaar wat langer doorpraten. Op denkvragen zijn er dus ook geen foute antwoorden!

4-8 jaar

- Wat drink jij als je dorst hebt? En wat drink je het liefst als je uit school komt?
- In het bijbelverhaal gaat het over water, melk en wijn. Weet jij hoe deze drie dranken smaken? Welke van deze drie drink jij nooit? En welke het meest?
- Moet jij voor het drinken betalen als je het koopt in de supermarkt? Waarom is het niet gratis, denk je?

- Is ons water uit de kraan gratis?
- Bij wie kun je in het bijbelverhaal gratis eten en drinken krijgen?

4-6 jaar

- God zegt dat als je goed naar Hem luistert, je dan nooit meer dorst krijgt. Hoe kan dat?

8-12 jaar

- Wat heb je zoal elke dag nodig om te kunnen leven?
- Hoelang duurt het voordat je weer trek krijgt nadat je een appel hebt gegeten? Of een bord pasta?
- Bij de voedselbank wordt gratis eten en drinken weggegeven. Waarom gebeurt dit? Hoe voelen de mensen zich die hier gratis eten en drinken krijgen, denk je?
- Wat bedoelt Jesaja met het eten en drinken dat God gratis wil geven?

12. OM TE ZINGEN

Zing met elkaar *Als je dorst hebt* (Elly en Rikkert) of *Kom en drink* (Opwekking voor kids 289).

De bouwstenen van de zondag

Gratis eten en drinken

13. OM TE DOEN

4-6 jaar

Water, melk en wijn

God zegt tegen zijn volk via de profeet Jesaja dat er bij Hem water is voor iedereen die dorst heeft. Bij Hem kun je melk en wijn krijgen, en je hoeft er niets voor te betalen! De kinderen maken een knutsel waarbij ze de glazen zelf kunnen vullen.

Wat heb je nodig?

Per kind:

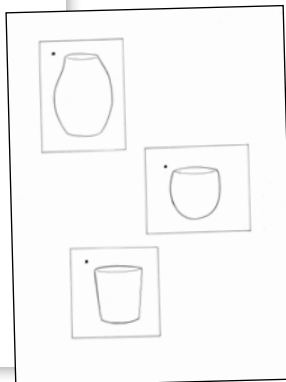
- het werkblad met de glazen
- het werkblad met de vormen
- drie splitpenen

En verder:

- scharen of prikpenen en priklappen
- kleurpotloden

Aan de slag:

- De kinderen kleuren op het werkblad met de vormen die voor de melk wit, voor het water blauw en voor het wijnglas rood zijn.
- Ze knippen of prikken de vormen uit.
- De kinderen prikken met de splitpenen de vormen op de juiste glazen van het werkblad.
- Schuiven ze het plaatje weg, dan zijn de glazen leeg. Schuiven ze de plaatjes voor de glazen, dan zijn ze gratis gevuld!
- De kinderen kleuren de rest van het werkblad.

4-8 jaar

Drinkglas

De profeet Jesaja vertelt dat er bij God gratis drinken is: water, wijn en melk. De kinderen maken hun eigen glas dat ze kunnen vullen met hun favoriete drinken om hun dorst te lessen.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- een plastic limonadebeker of een bowlglas, een plastic sherry-, cocktail- of wijnglas

En verder eventueel:

- gekleurd plakband of washtape
- verf
- verfkwasten of satéprikkers
- sponsjes
- een bekertje water

Aan de slag:

- Het glas kan op verschillende manieren worden versierd:
  - De kinderen deppen een klein beetje verf op hun sponsje.

Eventueel deppen ze de verf eerst even op een papiertje om de meeste verf ervan af te halen. Ze deppen daarna het sponsje op het glas.

- De kinderen plakken het gekleurde plakband of de washtape op die plaatsen op het glas die ze mooi vinden om te versieren.
- Ze schilderen met de kwast of de satéprikker figuurtjes op het glas.
- Verdun de verf met een beetje water. De kinderen brengen de verf dik aan op de bovenrand en laten de druppels naar beneden lopen.

Tips

- Voeg een druppel afwasmiddel toe aan de verf en meng het door elkaar. De verf hecht zich dan beter aan het plastic.
- Voeg per beker eventueel een cocktailprikkertje met de tekst van Johannes 7:37B toe: 'Als je dorst hebt, kom dan bij mij om te drinken.'

De bouwstenen van de zondag

Gratis eten en drinken

4-8 jaar

Waterpong

Via de profeet Jesaja zegt God tegen zijn volk: 'Ik heb water voor iedereen die dorst heeft'. De kinderen doen een spelletje waarbij ze drinken krijgen.

Wat heb je nodig?

- drie bekers tot de helft toe gevuld met water
- Fristi of Chocomel
- rode limonade
- water

En verder:

- een tafel
- een pingpongballetje

Vooraf:

- Schrijf op de eerste beker 'water', op de tweede beker 'melk' en op de derde beker 'feest'.

Aan de slag:

- Plaats de bekers met het water aan de ene kant van de tafel.
- De kinderen staan aan de andere zijde van de tafel.
- Om de beurt krijgt een kind een pingpongballetje. Het kind probeert het balletje in een van de drie bekers te gooien.
- Is het gelukt, dan krijgt het kind te drinken wat op de beker staat. Gooien de kinderen het balletje in de beker waar 'water' op staat, dan krijgen ze water, gooien ze het in de beker waar 'melk' op staat, dan krijgen ze Fristi of Chocomel, gooien ze het in de beker waar 'feest' op staat, dan krijgen ze rode limonade.
- Ga net zo lang door tot alle kinderen aan de beurt zijn geweest. Is het te moeilijk? Zet dan de bekertjes dichterbij.

8-12 jaar

Gratis en voor niets

Jesaja 55 begint met een uitnodiging: iedereen die honger of dorst heeft, mag komen eten en drinken zonder daar iets voor te hoeven betalen. Dat is bijzonder: iets dat zoveel waarde heeft, zomaar voor niets. Genoeg te eten en te drinken hebben, is voor ons misschien vanzelfsprekend, maar voor de mensen tegen wie Jesaja sprak, was dat allesbehalve zo. De kinderen ontdekken met dit spel wat God precies tegen zijn volk zegt.

Wat heb je nodig?

- veertien verpakte producten uit de supermarkt, bijvoorbeeld een pak sap, een blik tomatensaus, een doos waspoeder, een doosje thee, een pak rijst
- veertien papiertjes
- plakband
- een viltstift
- een tafel

Vooraf:

- Zoek op wat je voor de veertien verschillende producten hebt betaald.
- Schrijf op de veertien papiertjes

afzonderlijk de volgende veertien woorden: bij - mij - kun - je - eten - kopen - en - je - hoeft - er - niets - voor - te - betalen.

- Plak op ieder product een papiertje.
- Zet de boodschappen op de tafel naast elkaar op volgorde van de woorden.
- De woorden zijn niet zichtbaar voor de kinderen, ze zien de voorkant van de producten.

Aan de slag:

- Vraag de kinderen wat het eerste product is en laat hen bedenken wat je ervoor hebt betaald.
- De kinderen overleggen onderling en kiezen een bedrag.
- De kinderen noemen het bedrag. Ze mogen 50 cent af zitten van het werkelijk betaalde bedrag.
- Hebben ze het bedrag goed geschat, dan wordt het product omgedraaid en zien ze het woord.
- Is het bedrag niet goed geschat, dan wordt het product niet omgedraaid.
- Lukt het de kinderen na de veertien producten de tekst uit Jesaja te lezen en de eventueel ontbrekende woorden in te vullen?

Tip

Zijn er alleen kleuters? Speel het spelletje 'twee emmertjes water halen'.

De bouwstenen van de zondag

Gratis eten en drinken

8-12 jaar

Een bijzondere boodschap

In Johannes 4:10-14 verwijst Jezus naar deze teksten in Jesaja. Wat zegt Jezus? De kinderen ontdekken dit als ze de puzzel hebben opgelost.

Wat heb je nodig?

Per kind:

- het werkblad met de tekening
- het oplossingenblad
- een pen

Aan de slag:

- De kinderen vullen de juiste letters in op het oplossingenblad.
- Welke zin lezen ze?
- De oplossing luidt: *Het water dat ik geef, blijft altijd in je.*
- Wat zou Jezus hiermee bedoelen? Lees eventueel het gedeelte voor uit Johannes 4:10-14.

WAT HEB JE NODIG?

- * EEN FLES WATER * EEN GLAS
- * 10 TOT 20 MUNTEN, AFHANKELIJK VAN DE GROOTTE

8-12 jaar

Waterspanning

God heeft water voor iedereen die dorst heeft en je hoeft er niets voor te betalen. In het volgende proefje ontdekken de kinderen hoeveel muntjes in een glas water passen, zonder dat het water over de rand van het glas gaat.

Wat heb je nodig?

- een fles water
- een glas
- 10 tot 20 munten, afhankelijk van de grootte

Aan de slag:

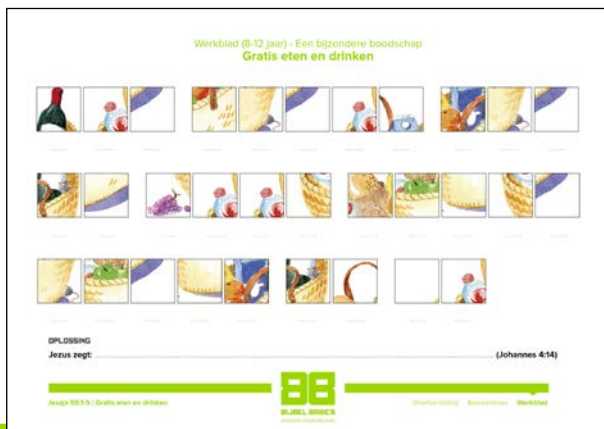
- Vul het glas helemaal tot aan de rand met water.
- Doe een muntje in het water door het voorzichtig met de rand in het water te laten zakken en dan te laten vallen.
- Wat zien de kinderen gebeuren?
- Doe op dezelfde manier nog een muntje in het glas.

- Wat gebeurt er nu?

- Hoeveel muntjes kunnen er in het glas tot het water over de rand loopt, denk je?
- Ontdek met elkaar hoeveel munten jullie in het glas kunnen doen voordat het overstroomt. Het antwoord is afhankelijk van het soort munten dat jullie gebruiken.

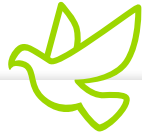
Uitleg:

- De oppervlaktespanning (een soort velletje) zorgt ervoor dat het water boven het glas uit kan komen, zonder dat het overstroomt. Het is bijna alsof je heel langzaam een ballon opblaast. Een ballon gemaakt van water én gevuld met water. Als je een muntje in het water laat zakken, houdt de oppervlaktespanning alles bij elkaar. Maar als je het muntje er te hard in laat vallen, plonst het water weg, omdat het 'velletje' van de waterspanning breekt.

De bouwstenen van de zondag

Gratis eten en drinken

14. ZEGEN

In de Bijbel staat een zegen voor alle mensen. Dat is een wens die vaak aan het einde van de kerkdienst wordt uitgesproken. En die zegenwens zeggen wij hier ook tegen elkaar:

‘De Heer zal jullie gelukkig maken en jullie beschermen. De Heer zal bij jullie zijn en voor jullie zorgen. De Heer zal aan jullie denken en jullie vrede geven.’

Numeri 6:24-25

Tips

- Ga in een kring staan en houd elkaars handen vast.
- Laat drie kinderen elk een zin uitspreken, of spreek alles samen uit.

COLOFON

Tekst: Nederlands Bijbelgenootschap
Bijbeltekst: Bijbel in Gewone Taal
Hervertelling bijbelverhaal: NBG/Gesa van Delft
Illustratie: NBG/Liza-Beth Valkema
Werkblad 4-6 jaar: NBG/Linda Bikker
Werkblad 8-12 jaar: Liza-Beth Valkema
Strip: NBG/Bart den Heeten
Vormgeving: Frivista
DTP: Villa Grafica